

**LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMINIŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS**

TREMINIUS

2003 m. sausio 3 d.

Nr. 1 (530)

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Laimingų 2003-ųjų metų!

Sveikinu buvusius Balchaiso Steplago Nr. 8 kalinius, jų šeimas ir artimuosius bei visus tremtinius su Kalėdų ir Naujųjų metų proga. Sveikatos, dvasios stiprybės, Viešpaties palaimos.

Vytautas Vaicekuskas

Jono Lukšės nuotr.

**Sušvis Žvaigždė,
ryški, skaisti,
Betliejaus kūtėn kvies!
Viltis neblės,
liepsnos širdy
ir vedama Žvaigždės
nuties į ateitį kelius,
kur melui vietos nebebus,
kur džiūgaus mūsų Lietuva,
tikrai saugi, tikrai laisva.**

Nuoširdžiai sveikiname LPKTS valdybą su Kristaus užgimimo švente, linkime turiningų, sėkmingų Naujųjų metų.

**LPKTS Šilalės sk.
taryba**

Ingrida VĖGELYTĖ

Pareiškimas

Dėl paramos Valdui ADAMKUI

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdyba 2002 m. rugpjūčio 6 d. priėmė nutarimą Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimuose remti Valdo Adamkaus kandidatūrą ir pakviestė visas rezistentų organizacijas viešai ir aktyviai agituoti už V. Adamkų.

V. Adamkų parėmė buvusių partizanų, politinių kalinių ir tremtinių organizacijos, TS (LK) ir kai kurios kitos politinės partijos, nekėlusios savo kandidatų, taip pat daugelis gausių visuomeninių organizacijų.

Gruodžio 22 d. už V. Adamkų savo balsus atidavė 35 proc. rinkimuose dalyvavusių piliečių, tuo įvertindami jo pastangas ir darbą siekiant Lietuvos narystės NATO ir Europos Sąjungoje, rūpinantis krašto apsauga, aktualiais užsienio ir vidaus gyvenimo klausimais. Tačiau to nepakako, kad V. Adamkus būtų išrinktas pirmajame rinkimų ture. Piliečių pareiga išrinkti šalies Prezidentą ne iki galo atlikta.

Liko ir Prezidento nebaigtų darbų: stojimo į NATO ir ES sutartis ir jų ratifikavimas, šlubuojanti teisėsauga, skurdo ir neteisėybės apraiškos bei nereformuotos svar-

bios visuomenės gyvenimo ir veiklos sritys, kurios rūpėjo ir rūpi Prezidentui. Pradėtus darbus privalu užbaigti tiek šalies piliečiams, tiek šalies Prezidentui.

Esame įsitikinę, kad kitas kandidatas į šalies Prezidento postą nėra taip gerai ir įvairiapusiškai susipažinęs su artimiausioje ateityje spręstomis problemomis, neturi tiek patirties ir autoriteto šalies viduje ir tarp užsienio diplomatų kaip V. Adamkus.

Dar kartą kviečiame visas rezistentų organizacijas, buvusius partizanus, politinius kalinius ir tremtinius, kitas visuomenines organizacijas, visas politines partijas, kurių kandidatai nepateko į antrąjį rinkimų turą, paremti V. Adamkaus kandidatūrą.

Kreipiamės į visus Lietuvos piliečius kviesdami 2003 m. sausio 5 d. ateiti prie balsadėžių ir atlikti savo pilietinę pareigą iki galo – savo pačių labai išrinkti Valdą Adamkų Lietuvos Respublikos Prezidentu antrajai kadencijai.

Sveikiname visus šv. Kalėdų proga ir linkime laimingų lemtingųjų 2003-ųjų metų!

**LPKTS pirmininkas
Povilas JAKUČIONIS**

Žinios iš Seimo

Konservatoriai prognozuoja gerus 2003-uosius metus

Naujuosius 2003-uosius metus Seime politinio gyvenimo prognozėmis pradėjo Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcijos seniūnas Andrius Kubilius. Sausio 2 d. spaudos konferencijoje jis rimtai ir pusiau juokais minėjo permainas, kurios ištiks Lietuvos politiką kūrybiniais Ožio metais.

V. Adamkus laimės santykiu 60:40

Pirmiausia A. Kubilius pradėjo nuo "aiškiausios ir artimiausios prognozės": Valdas Adamkus laimės prezidento rinkimus santykiu 60:40. Rolandas Paksas laimės keliose Žemaitijos apygardose, virš Žemaičių plento ir toliau nuo pajūrio, bei galbūt keliuose Vilnijos rajonuose. R. Paksas sėkmingiau pasirodys toliau nuo Vilniaus ir istoriškai atsilikusiuose rajonuose. Adamkus triuškinamai laimės didžiuosiuose miestuose, Aukštaitijoje, Dzūkijoje ir pakankamai sėkmingai Suvalkijoje.

Minėdamas R. Paksą, konservatorius tvirtino, kad šiam jaunam politikui šiais metais rimtai reikės padirbėti, kad susigrąžintų rimto politikto įvaizdį, kurį prarado vaizduodamas save nuo "vyro su ašara akyse iki vyro su tvirta ranka". Pasak A. Kubiliaus, norint susigrąžinti rimto politikto vardą reikės ne ašarų ar tvirtos rankos, o tvirtos įdirbio.

Vyriausybei grės stagnacija

A. Kubilius mano, kad Vyriausybė išliks stabili ir jai vadovaus A. Brazauskas. Jos darbe nekils didesnių problemų, nes metai nebus sudėtingi. Ekonomika, nepaisant Vyriausybės pastangų, plėtosis pakankamai sėkmingai: BVP augimas sieks iki 6,5 proc., infliacija neviršys 2 proc. Lietuva tarptautinėse apžvalgose vis labiau įsitvirtins kaip regiono ekonominė lyderė ar bent jau įveiks atsilikimą nuo estų.

Personalinė Vyriausybės sudėtis po prezidento rinkimų daug nesikeis. Yra tikimybės, kad nebeliks sveikatos apsaugos ministro R. K. Dobrovolskio, tačiau ir dėl to negalima būti užtikrintiems.

(keliamą į 3 psl.)

Aktualijos

■ Kelios nevyriausybinės organizacijos ragina visuomenę nepasiduoti "autoritinių įvaizdžių hipnozei" ir prezidento rinkimuose balsuoti už dabartinį šalies vadovą V. Adamkų.

■ 2002-ųjų metų žmogumi šalies gyventojai išrinko Prezidentą V. Adamkų, nes praėjusiais metais jis buvo Lietuvai labai svarbių įvykių sukuryje.

■ Paskutinę 2002 metų dieną Centro sąjungos pirmininkas K. Glaveckas savo partiniu sustabdė partijos valdybos nario, Seimo nario V. Martišausko narystę Centro sąjungoje ir pateikė partijos tarybai siūlymą atšaukti jį iš Centro sąjungos valdybos nario pareigų.

■ Telkiantis karo debesims Graikija perėmė vadovavimą Europos Sąjungai ir pažadėjo lemtingais pereinamaisiais metais griežtai laikytis istorinės bloko plėtros kurso.

■ JAV kariuomenė ruošdamasi galimam karui prieš Iraką, atplukdė į karinę bazę Graikijoje savo moderniausią karinio jūrų laivyno lėktuvnešį "Harry S. Truman", kuris į rytus veda kovinę lėktuvnešių grupę.

■ Vašingtonas sumažino prognozuojamas karo išlaidas karui su Iraku. JAV administracijos nuomone, išlaidos karui turėtų siekti 50-60 mlrd. dolerių. Tai kur kas mažiau, nei buvo tikėtasi anksčiau.

■ Vyriausiasis JTO gincluotės inspektorius H. Blikas sausio 18 arba 20 dienomis vyks į Bagdadą susitikti su Irako pareigūnais. Su jais aptars svarbią ataskaitą, kurios reikalauja JTO Saugumo taryba.

■ Tapęs pirmuoju iš darbininkų klasės kilusiu Brazilijos prezidentu Luisas Inasijus da Silva paragino brazilų tautą vieningai stoti į kovą su badu. "Kol nors vienas iš mūsų brolių ir seserų kęs badą, mus persekios gėda", - pasakė naujasis Brazilijos prezidentas po priesaikos kongrese.

■ Baltarusijos prezidentas A. Lukašenka atsidūrė tarp dviejų ugnių, taip mano Baltarusijos valdininkai ir politikai. A. Lukašenka pasakė, jog priglaus Irako lyderį S. Huseiną. Tokiu būdu Baltarusija tik dar labiau sukomplikuotų santykius su Vakarais ir su kaimynine Rusija.

Arimantas DRAGŪNEVIČIUS

Romualdas JURELIONIS

Savivaldybių rinkimai pasibaigė, o prezidento įpusėjo

Mintys po pirmojo prezidento rinkimų turo

2002 metų Lietuvos prezidento rinkimai nesibaigė pirmuoju turu. Rinkėjų galvas sujaukė septyniolika įregistruotų pretendentių, panorusių nurungti esamą Prezidentą, turintį konstitucinę teisę antrajai kadencijai. Normalioje demokratinėje valstybėje Prezidentui Valdui Adamkui pergalę pirmajame ture užtikrintų vien tik Lietuvos pakvietimas į NATO ir Europos Sąjungą. Bet dabartinė Lietuva vis dar tebeplevena tarp nora vakarietiškai gyventi ir rytietiškai dirbti bei tingėti. Ne paslaptis, kad tą tingulį paskatina visokeriopa "nesavanaudiška" parama ir patarimai kaip ir anais gerais laikais...

Pirmojo turo rezultatai išryškino ir patvirtino įdomų prezidento rinkimų dėsningumą, pasireiškusių vis didėjančiu tautos sąmonėjimu ir besąlygišku prosovietinės nomenklatūros pretendentų atmetimu po 1997 m. Prisiminkime, 1992 ir 1997 metų prezidento rinkimuose kova vyko tarp Lietuvos valstybingumo tradicijų tęsėjų – tremtinių į Vakarus ir buvusių sovietų nomenklatūros atstovų: 1992 m. S.Lozoraitis gavo 38, o A.Brazauskas – per 60 proc. balsų; 1997 m. V.Adamkus – gerus 50, o A.Paulauskas mažiau nei 50 proc. balsų. 2002 metų pirmojo turo V.Adamkaus 35 proc. iš pirmo žvilgsnio atrodo nekaip net prieš 1992 m. S.Lozoraitį 38. Net Kaune, kur S.Lozoraitį 1992 m. išrinko savo prezidentu, V.Adamkus tegavo 47 proc. balsų. Betgi nėra ko nusiminti, nes socialliberalų vadas A.Paulauskas su 8,2 proc. Lietuvoje praktiškai palaidojo savo partiją, o socdemas su tremtinio kvapeliu V.Andriukaitis, gavęs 7,2 proc., galės senatvėje prisiminti savo žydrąją svajonę – prezidento postą.

Iki šiol nežinomi 2002 m. prezidento rinkimų organizatoriai ir režisieriai šį svarbų valstybingumo aktą norėjo paversti farsu ir savotišku marionečių spektakliu. Didžioji dalis šio spektaklio dalyvių vienaip ar kitaip susiję su buvusią nomenklatūra ar ja aptarnavusiu personalu. Kadangi, galima įtarti, buvo baiminamasi, kad tauta dar nepamiršo skaitymo tarp eilučių ir turi nenuslopintą valstybingumo jausmą ir todėl išsiaiškinti bei atskleisti pretendentų darbelius, galėjo būti panaudotas slapstasis ginklas, t.y. slaptoji nomenklatūros korta. Tokiomis kortomis buvo žaidžiama pokario partizaninio karo metu. Jas naudojo "Smerč" divizijų vadai,

vėliau jas dėliojo slaptųjų tarnybų, ateizmo ir politinės ekonomikos korifėjai.

Visi scenarijai nuobodžiai panašūs: juose paprastai vyrauja "nesavanaudiškas" kapitalas iš Rytų, kokio nors lietuviška firma (vėliau išaiškėja jos ta pati rytietiška prigimtis) ir dar kas nors vakarietiško, dažnai su amerikonišku prieskoniu. Kokio nors ofšorinė firmelė, užregistruota Delavere, kaip prichvatizuojant Kauno elektrinę.

Ko gi nepanašus į tai R.Pakso išėjimas į antrąjį turą (gavo 19,4 proc.)? Oficialiai – ne nomenklatūra, inžinierius ir lakūnas, turtingas naujasis lietuvis ir buvęs komunistas, bet vėliau konservatorius, liberalas ir buvęs premjeras konservatorių Vyriausybėje, bet nepasirašęs sutarties su "Williams". Ir milijonierius, ir kankinys. Kaip sename amerikiečių filme. Jo retorikoje gali išgirsti, nors to neįvardija, kažką iš A.Smetonos – "pasakytą – padaryta", kažką iš kaimyninės valstybės vadovo, nesvarbu, kad Lietuvos Respublikos Konstitucija to nenumato. Bandoma sužaisti tautos svajonėmis ir lūkesčiais. Jei žmona savo laiku sužavėjo R.Pakso dainuojamos rusiškos lakūnų dainos, tai kodėl nesusižavės kitos Lietuvos moterys dar nesenu ir iš pažiūros ryžtingu vyru? Nesvarbu, kad jis nemokėjo valstybei mokesčių, kai buvo Vilniaus meru. Visi jau užmiršo ir lėktuvus iš Kyviškių aerodromo. Išskrido ir tiek... Valstybinė televizija rinkimų metu rodo rusų serialą "Detektyvo Dubrovskio dosjė". Net keista, kokie panašūs scenarijai, lyg tas pats asmuo rašytų.

Šiems pamąstymams greičiausiai darė įtaką vieno iš pretendentų V.Šerėno (7,65 proc.) rinkiminiai juokai. Prezidento rinkimai – ne juokai. Reikia tikėti, kad išmintis nugalės – žmonės atskirs pelus nuo grūdų. Visi – jauni ir vyresni – privalome eiti ir balsuoti už V.Adamkų, o ligoti – balsuoti paštu.

Savivaldybių tarybų rinkimų pamokos Kaune

Skirtingai nei prezidento, rinkimai į savivaldybių tarybas baigėsi. Ką tik paskelbti duomenys apie būsimą Kauno miesto tarybos sudėtį, rinkėjų aktyvumą. Rinkimuose dalyvauta vangiai: iš daugiau nei 295 tūkst. rinkėjų rinkimuose dalyvavo 158,5 tūkst., arba 53,61 proc. Iš 18 partijų, koalicijų ir politinių organizacijų mandatus gavo tik 8. Lietuvos liberalų sąjunga (LLS) turės 8 vie-

tas. Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) ir Lietuvos socialdemokratų partija – po 7, Lietuvos centro sąjunga – 6, Lietuvos krikščionys demokratai – 3, nors partiesiems apklausos pranašavo žymiai daugiau. Šie rinkimai praktiškai sužlugdė V.Šustausko Lietuvos laisvės sąjungą – gavo tik 3 vietas, paliko be vietų socialliberalus. Gan netikėtai 5 vietas gavo R.Pakso liberaldemokratai, užpildę socialliberalų ir šustauskininkų nišą. Beveik visas partijas gerokai patempė sąrašuose esantys Seimo nariai. LLS iš 8 net 4 seimūnai, socdemų iš 7 – du seimūnai, trys aukšti pareigūnai arba buvusios nomenklatūros atstovai. Laimėjusiųjų veidai kasdien puikavosi TV ekranuose, didžiuliuose stenduose ir spaudoje. Tai kainavo milžiniškus pinigus.

Konstitucinis Teismas tik prieš pat rinkimus tesugebėjo išaiškinti, kad Seimo nariai turės pasirinkti – likti Seime ar būti tarybos nariais. Negi to negalima buvo padaryti gerokai anksčiau? Tada ir mažesnės partijos būtų turėjusios daugiau šansų laimėti.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga rinkimuose gavo 4402 balsus ir liko 11-oje vietoje. Įvertinant praktiškai nulines finansines galimybes ir įvairius organizacinius trūkumus, pasiekta labai daug. Nors balsų gavome, vaizdžiai tariant, pusantro žmogaus, bet reikėjo dviem, t.y. pritrūko galvos. Reikėjo dar surinkti apie 1270 balsų. Pirmaisiais įvertinimais, balsavo tik pusė sąrašuose esančių sąjungos narių. Šis neaktyvumas ir nulėmė. Buvo didelė tikimybė laimėti 2-3 vietas ar net daugiau. Rinkimų štabas neišvengė klaidų, nes per daug orientavosi į tremtinių elektoratą, bet ne į miesto visuomenę, kitas politines organizacijas. Nebuvo įsiklausyta į patyrusių politikų pasiūlymus, rinkimams pradėta ruošti pavėluotai, vadovautasi jausmais, simpatijomis, o ne protu. Padaryta grubių klaidų formuojant sąrašą. Nepavyko susitarti su konservatoriais dėl koalicijos, nes pastarieji norėjo tik sau patogių žmonių iš LPKTS sąrašo, nustumiant juos į gan žemas vietas. Betgi balsavimo rezultatai parodė, kad tokiu būdu konservatoriai prarado mažiausiai dvi vietas, kelis patyrusius politikus, kurie turėjo užimti 3 (4) ir 7 (8) vietas bendrame sąraše, taip pat pirmumą taryboje. O LPKTS Kauno skyrius turėtų iš esmės peržiūrėti savo politinę veiklą ir išplėsti jos formas. Skaidymuisi turi ateiti galas. Pakantumas ir įsiklausymas – kertiniai politikos svertai. Mūsų jėga – vienybė.

17 - 15 = 2

Pirmajame rinkimų ture prie balsadėžių atėjo 53 proc. balso teisę turinčių piliečių. Pasi-girdo balsų apie katastrofiškai mažą rinkėjų aktyvumą. Taip, jis mažesnis nei ankstesniuose rinkimuose, bet jokių būdu ne katastrofiškas. Netgi, sakyčiau, normalus, įprastas demokratinėje valstybėje. Pradėta ieškoti priežasčių. Sugalvota net kurioziškų – esą prieš šventes žmonės eję į parduotuves pirkti dovanų... O pagrindinė priežastis, atrodo, buvo ta, kad rinkėjas neįjutė didesnės intrigos - vis tiek laimės Valdas Adamkus...

Iš tikrųjų taip ir atsitiko: V.Adamkus tarpinį finišą (mažai kas abejojo, kad esant tokiai gausybei kandidatų teks rengti antrąjį turą) pasiekė gerokai atsiplėšęs (35,06 proc.) nuo R.Pakso (19,4 proc.) ir kitų pretendentų, tą vakarą baigusią kovą dėl svajonių sosto.

Du

Taigi dvikova sausio 5-ąją. Dauguma apžvalgininkų, politologų, o ir ilinių rinkėjų netikėjo V.Adamkaus sėkme, nors prognozės, žinoma, atsargios. Ko kartais nebūna...

Penkerius metus Prezidentas, kaip valstybės vadovas, buvo nušviestas ryškia prožektoriaus šviesa, todėl apie jį rinkėjas žino beveik viską. Ir kad Lietuva pakviesta į NATO, į ES, taigi pasiekti svarbiausieji strateginiai tikslai, ir kad V.Adamkus subūrė keistoką patarėjų komandą, kad ne kartą valstybės apdovanojimus įteikė ne taip seniai mūsų nepriklausomybę niekintiems asmenims, kad nepasirašė 1949 m. vasario 16-osios Deklaracijos... Ir vis dėlto svarstyklį lėkštė svyra V.Adamkaus naudai...

Apie R.Pakso rinkėjas žino daugiausia iš triukšmingos reklamos. Niekas tiek nėra sumokėjęs už TV laidų reklamą, kurioje pasirodo protingas, taikingas, dėkingas, energingas valstybės vyras. Priblokštą tokios agitacijos, apkurtintas lėktuvų, sraigasparsių gaudesio, rinkėjas nė nepamąsto, iš kieno kišenės tie reklamai skirti milijonai. Pamiršta ir nederlingą du kartus premjero veiklą, ir bėgiojimą iš TSKP į LK, paskui - į LLS, dabar - į LLDP (ryt gal vėl kur nors...). Ką padarysi - ne tokių keistenybių išvydome šiuose rinkimuose.

Be abejo, nemažos reikšmės dvikovos baigčiai turės rinkėjų, parėmusių kitus prezidentus, balsai. Todėl iškart po pirmo turo iškilio klausimas, ką rems pralaimėjusios partijos. Liberalai, socialliberalai, net K.Bobelio krikdemai iškart pareiškė remsią V.Adamkų. Pirmadienį Prezidentą remti nutarė ir A.Brazauskos partija. R.Paksas rėmėjų sulaukė kur kas mažiau - už jį savuosius ragina balsuoti tik K.Prunskienė ir V.Šustauskas. Taigi, atrodo, R.Pakso svarstyklį lėkštė grėsmingai kyla aukštyn. Ir vis dėlto yra vienas "bet". Mat mūsų nestabilios politinės pusiausvyros rinkėjas yra sunkiai prognozuojamas. Nors A.Paulauskas ar A.Brazauskas pataria remti V.Adamkų, rinkėjas gali pasirinkti ir kitą variantą. Taigi galutinį atsakymą išgirsime tik naktį iš sausio 5-osios į 6-ąją.

Penkiolika

Nors pirmojo turo rezultatai - jau praeitis, verta kai kuriuos momentus paanalizuoti. Pirmiausia krenta į akis prasti A.Paulausko (8,2 proc.) ir V.Andriukaičio (7,2 proc.) rezultatai. Nors ne kartą TV ir radijo laidose A.Brazauskas gyrė savo kandidatą, rinkėjai nepaklausė. Tiesa, V.Andriukaitis džiaugėsi 5-ąja vieta, bet tai - linksma veido išraiška laikant rankose prastas kortas.

(keliamą į 3 psl.)

17 - 15 = 2

(atkelta iš 2 psl.)

Atviriau savo nesėkmę įvertino A.Paulauskas, kuriam po pralaimėjimo, ypač žinant socialliberalų prastus rezultatus savivaldos rinkimuose, jau pranašaujamas politikos autsaiderio vaidmuo. A.Paulauskas buvo pareiškęs net apie atsistatydinimą, bet kad Naujoji sąjunga neturi nieko panašaus į partijos lyderį.

K.Prunskienei teko šeštoji vieta (4,97 proc.); žinoma, VNDP lyderė nebūtų surinkusi nė tiek, jei ne skandaliną reklamą prieš pat rinkimus dėl jos bendradarbiavimo su KGB. Tai kas, kad pretendente niekino teismo sprendimus - sribai ir neostribai pajuto, už ką reikia balsuoti.

Prieš pirmąjį turą "Tremtinėje" esu rašęs, kad šie rinkimai - K.Bobelio, kaip politiko, gulbės giesmė. Nesurinkęs nė dviejų procentų balsų, šis žingasis gydytojas pareiškė kituose rinkimuose nekandidatuosiąs. Galėjo apsispręsti ir anksčiau.

Galime dar paminėti Centro sąjungos lyderio K.Glavecko fiasko (0,52 proc.). Pakaitęs pirmininko poste praėjusiuose rinkimuose triuškinamai pralaimėjęs R.Ozola, naujasis centristų lyderis irgi išmestas iš balno. Ką daryti centristams?

Vargu ar verta kalbėti apie kitų kandidatų rezultatus. Nebent prisiminti prezidentu troškusį tapti jūreivį. Prieš rinkimus V.Šustauskas yra sakęs: "Jei netapsiu prezidentu - būsiu Kauno meras". Deja, net ir žiniasklaidos iškelta gatvės politiką pagaliau rinkėjai perprato: surinkęs vos 0,37 proc., V.Šustauskas vargu ar bandys dar kartą apmulkinti rinkėjus.

O didžiausia rinkimų staigmena - humoristinių TV laidų vedėjo rezultatas - jis surinko 7,65 proc. balsų. Juokdarį, niekada nedalyvavusį partinėje veikloje, neturintį jokios valstybinio darbo patirties, savo valstybės vadovo poste norėjo matyti 110000 piliečių. Tokio precedento niekada nėra buvę ne tik nė vienoje Europos valstybėje, tokio cirko nematė net Afrikos šalys. Įdomu

būtų sužinoti, kaip dabar jaučiasi tie šimtai tūkstančių rinkėjų. Ar suprato savo, piliečio, atsakomybę?

Savivaldos rinkimai - Seimo rinkimų preliudija

Verta atidžiai paanalizuoti savivaldybių rinkimų rezultatus. Pirmiausia dėl to, kad šios kadencijos tarybos dirbs jau ne trejus, bet ketverius metus, taigi galės iš tikrųjų daugiau paveikti miesto bei rajono gyvenimą. Ir antra - savivaldybių tarybų rinkimai leidžia vertinti politines tendencijas po dvejų metų vyksiančių Seimo rinkimų akivaizdoje. O juk mūsų Konstitucija Seimui suteikia gerokai didesnę valdžios galią nei prezidentui. Todėl ir būsimų rinkimų svarba didelė.

LDDP, susijungusi su LSDP (dabar besivadinti LDDP), gavo savivaldybių tarybose daugiausia balsų - penkiasdešimt šešiais daugiau nei sudėjus 2000-ųjų metų rinkimų abiejų partijų mandatus. Ypač tvirtai socdemus parėmė Druskininkų, Birštono kurortų ir Kelmės, Pakruojo bei Vilkaviškio (!) rajonų rinkėjai. Žinant, kad A.Brazausko partija planuoja prisijungti ir socialliberalus (dabartinis šių prieštaravimas panašus į mergelės mavykąsi), galima neabejoti, jog šis kairiųjų blokas bus rimčiausia politinė jėga. Juo labiau kad atsvaros jai nematyti - kitų partijų jungimosi perspektyvos vis dar miglotos; atrodo, jų lyderių asmeninės ambicijos gerokai didesnės nei noras realiai dirbti Lietuvai. Gražų pavyzdį parodė neringiškiečiai. Susijungę į koaliciją "Už Neringos ateitį", jie iškovojo 15 mandatų ir paliko vos 6 kitoms partijoms. Bus įdomu stebėti, kaip neringiškiams seksis realizuoti savo planus.

Gana keista, bet ir po šių rinkimų antrąją vietą išlaikė TS (LK). Keista dėl to, kad Tėvynės sąjungą visos promaskvietiškos politinės bei žiniasklaidos jėgos puola

kiekviena proga, smūgiuodamos ne tik kabliais į pasmakrę, bet nevengdamos ir klasingų smūgių žemiau juostos. Tėvynės sąjunga laimėjo Panevėžyje, Palangoje, Alytaus, Lazdijų, Pasvalio ir Utenos rajonuose. Atrodo, TS (LK) atgauna antrąjį kvėpavimą, o jeigu jai pavyktų suburti kitas Lietuvos ateičiai neabejingas partijas (vienijimosi būdų yra įvairių), kairiųjų džiūgavimas būtų gerokai prislopintas.

Nors Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjunga (VNDP) pagal mandatų skaičių liko trečioje vietoje, iš tikrųjų, lyginant su 2000 metais, jos neteko 29 mandatų, taigi ypatinga sėkmė girtis negali. Centro sąjunga gavo 17 mandatų mažiau, liberalai - 6 mandatais mažiau. Tačiau liberalai surinko daugiausia balsų Vilniuje (Zuokas), Klaipėdoje (buvęs meras Gentvilas) ir Kaune. Įdomu, kad Kaune liberalai gavo 8 mandatus, o TS (LK) ir LSDP - po 7, nors konservatoriai liberalams pralaimėjo vos keliasdešimčia balsų, o už socdemus surinko keliais tūkstančiais balsų daugiau.

Blogiausiai savivaldos rinkimuose atrodo socialdemokratai - jie gavo perpus mažiau mandatų nei 2000 metais. Tik Kėdainiuose A.Paulausko (Uspaskicho?) partijos pozicijos tvirtos.

Nors K.Bobelio krikščionys demokratai susijungė su LKDP, tai nepadėjo pasiekti ryškesnių rezultatų. Greičiau atvirksčiai. Senas tradicijas turinčios partijos ateitis neaiški. Nebent savo viduje partija sugebėtų atrasti jėgų, kurios padėtų įveikti ir ideologinę, ir organizacinę krizę.

Beliaka priminti, kad Šiauliuose keturias vietas iškovojo nacionaldemokratai ir tuo labai išgąsdino daugelį apžvalgininkų. Atseit ką dabar apie Lietuvą galvos Europa. Mat Vakarų politikai kaip velnias kryžiaus bijo ko nors panašaus į svastiką, bet, atrodo, pasiruošę net linkčioti kūjui ir pjautuvui. Kitaip tariant, milijonus dujų kameroze užtroškinę - žmogžudžiai, o dešimtis milijonų GULAG'uose nukankinę ir nužudę - šiaip sau vyrukai.

Ingrida VĖGELYTĖ

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 4 psl.)

Šio ministro likimas yra testas A.Brazauskui ir aiškiausiai parodytų jo tolesnės laikysenos principus: ar premjeras ryžtingas ir sugeba atsakyti ministro, kurio veikla kenkia Vyriausybės populiarumui, ar premjeras daugiau galvoja apie ramią pensiją su mylima žmona ir nori mažiau galvos skausmo.

A.Kubilius prognozavo, kad šie metai nebus lengvi ir dar keliems ministrams.

"Išskirčiau susisiekimo ministrą Z.Balčytį ir žemės ūkio ministrą J.Kraujelį. Mat šiose ministerijose susikryžiuos dideli interesai, nes čia ateis dideli ES pinigai. Šie ministrai iki šiol nepademonstravo, kad būtų tvirti politikai.

Kairė kamuos koalicijos partnerių norai

Apžvelgdamas politinių jėgų perspektyvas jis konstatavo, kad kairėje padėtis nebus labai rami ir aiški, nors kataklizmų ir bus išvengta. Visų pirma socialdemokratus kankins trys egzistenciniai klausimai: pirmasis, išaiškėjęs per savivaldos rinkimus - prarasti rinkėjų balsai. Socialdemokratai, lyginant su Seimo rinkimais, prarado beveik pusę rinkėjų: iš 450 tūkst. liko tik 250 tūkst. Konservatoriai ir liberalai kartu gavo 350 tūkst. balsų, t.y. 100 tūkst. daugiau nei socdemai. Antrasis klausimas - kas bus socdemų lyderis po A.Brazausko. Ir trečiasis - ką

daryti su besiblaškančiais koalicijos partneriais socialliberalais.

Į pirmąjį klausimą atsakymo nesuras. Rinkėjų, palankių socdemams, skaičius ir toliau mažės, ypač kai pradės aiškėti, kad A.Brazausko nebebus.

Į antrąjį klausimą lengvo atsakymo taip pat nebus surasta ir bus galvojama apie galimybę naują lyderį importuoti iš šono, ne iš partijos narių. Bus sustota ties trimis pavardėmis - A.Paulausko, L.Linkevičiaus ir D.Grybauskaitės.

Koalicijos partneriai blaškysis tarp noro kaip nors pasižymėti ir prieštarauti socdemams. Juos draskys atskirų frakcijos narių norai perbėgti pas socdemus ir taip užsitikrinti galimybes Seimo rinkimuose ir kamuos A.Paulausko svajonės perimti vadovavimą Socialdemokratų partijoje.

Dešinėje - europinės jungimosi tendencijos

Dešinėje politikos pusėje vyks europinės dešinės konsolidacijos procesai. Kursis du blokai: liberalų ir konservatorių. Prie liberalų laikui bėgant turėtų prisijungti centristai. Konservatyvų bloką Lietuvoje turėtų formuoti konservatoriai, krikščionys demokratai bei buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai.

Baigdamas metų prognozes A.Kubilius priminė, kad gegužės mėnesį įvyks referendumas dėl Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą.

Budelis nuteistas

Pagal Lietuvos Respublikos įstatymus, trėmimai laikomi karo nusikaltimais. Už civilių gyventojų trėmimą pokario metais Vilniaus apygardos teismas nuteisė kalėti buvusį sovietų saugumietį, dabar gyvenantį Vilniuje Vincą Misiūną.

Nuosprendžiu 77 metų nuteistajam skirta penkerių metų laisvės atėmimo bausmė. Pritaikius amnestiją, bausmė sumažinta trečdaliu. Griežtojo režimo pataisos darbų kolonijoje V.Misiūnui teks kalėti 3 metus ir 4 mėnesius. Bus konfiskuota trečdalis nuteistojo turto. Nuteistasis kol kas nėra suimtas, jam skirta kardomoji priemonė - rašytinis pasižadėjimas neišvykti. V.Misiūnui baudžiamoji byla dėl dalyvavimo sovietų okupacijos metais ištremiant iš Lietuvos civilius gyventojus Generalinės prokuratūros Specialiųjų tyri-

mų skyriuje iškelta 2001 m. balandžio 5 d. Bylą nagrinėję pareigūnai nustatė, kad V.Misiūnas tarnavo sovietų okupacinės valdžios represinėje struktūroje - Lietuvos SSR Valstybės saugumo ministerijoje (MGB), buvo vienas iš Lietuvos gyventojų trėmimų vykdytojų 1951 m. spalio 2-3 dienomis. Jis tuo metu buvo milicijos valdybos kadro skyriaus vyresn. operatyvinis įgaliotinis. V.Misiūnas dalyvavo tremiant Molėtų rajone, Čivilių kaime, gyvenusią Juozo Gaižučio šeimą: J.Gaižutį, jo žmoną Aleksandrą ir tris mažamečius vaikus - Juozuką, Kristiną ir Iną. Šeima buvo išvežta į Krasnojarsko kr., Suchobuzinsko r., Tatarsko gyvenvietę. Ten priverstinai gyveno iki 1957m. sausio 31 dienos.

Šeimai pavyko išgyventi tremtyje ir grįžti į Lietuvą.

"Tremtinio" inf.

LPKTS mandatai savivaldybių tarybose

Rinkimuose dalyvavusių atskiru sąrašu:

Druskininkuose - 1
Elektrėnuose - 1
Kauno raj. - 1
Klaipėdos raj. - 1
Pagėgiuose - 2
Palangoje - 1
Raseiniuose - 2
Šiauliuose - 2
Tauragėje - 2
Ukmergėje - 1

Bendrame sąraše:

Biržuose - TS (LK) - 1
Kupiškyje - TS (LK) - 1
Panevėžyje - TS (LK) - 3
Pasvalyje - 2
Prienuose - LKDP - 1
Šilalėje - TS (LK) - 1
Širvintose - TS (LK) - 1
Švenčionyse - LCS - 1
Telšiuose - NKS - 1
Skuode - TS (LK) - 1
Jonavoje - TS (LK) - 1

Koalicijoje su kitomis partijomis:

Jurbarke - 2
Kalvarijoje - 2
Klaipėdoje - 1
Kretingoje - 1
Radviliškyje - 1
Šakiuose - 1
Utenoje - 1
Varėnoje - 1

Mūsų inf.

Įvykiai, komentarai

Edmundas SIMANAITIS

“Tėviškas” rūpestis

Valdančiosios partijos vadas ir premjeras A. Brazauskas šv. Kalėdų išvakarėse pasirašė “ukazą” dar kartą pamalonindamas ištikimiausius ir didžiai jam asmeniškai nusipelnčius savo patarėjus ir šiaip padariusius daug gerų darbų. A. Brazauskas dosniai papildė ir taip jau išsipūtusias savųjų dvariškių pinigines. Tik pikti liežuviai klausia, kodėl tai buvo padaryta prieš šv. Kalėdas. Galėjo pamaloninti savo bendražygius kiek anksčiau – minint “didžiojo spalio” metines. Juk daugeliui buvusių ir esamų nomenklatūrininkų tai kur kas didesnė šventė nei šv. Kalėdos. Taigi A. Brazauskas atrėžė negailėdamas – įsakė išmokėti net 60 proc. pareiginės algos dydžio premijas, kažkodėl pavadintas priemonėmis. Pažvelkime, kas gi tie “didžiai nusipelnę”. Ogi visų pirma didžiausias po “pacifisto” R. Pavilionio NATO ir Vakarų priešininkas, patarėjų patarėjas, nuolat skelbiančias savo išmintį spaudoje Arvydas Juozaitis, visiems pikiškai žinomas Maskvos informacijos (ir kitų) organų “korespondentas” JAV sovietmečiu Vilius Kavaliauskas, Vyriausybės kancleris A. Z. Kaminskas, buvęs VSD šefas, paties A. Brazausko pakeltas į generolus Jurgis Jurgelis, patarėjai Salomėja Girijotienė, Renaldas Gudauskas, Saulius Spėčius, Algirdas Vapšys, žinoma, ir premjero spaudos atstovė Nemira Pumprickaitė. Priemoką gavo ir naujoji premjero sekretoriato vadovė, vos spėjusi apšilti kojas šiose pareigose Džiuljeta Žiugždienė. Už kokius gi nuopelnus pamaloninta ši dama? Ogi už tuos pačius. Daugelis tikriausiai prisimena vieną aršiausių kolaborantų, okupacijos šlovintoją, “istoriką”, perrašinėjusį Lietuvos istoriją pagal Maskvos kurpalį, J. Žiugždą. O Džiuljeta – šio “istoriko” marti. Netgi gruodžio pradžioje pradėję darbuotis premjero aparate V. Šidlauskienė bei V. Naudužas neliko nuskriausti. Pasirodo, pakanka tik įkelti koją į buvusius LKP CK, dabar Ministrų Tarybos rūmus ir tapsi ne tik “elitu”, bet ir pinigais būsi apipiltas.

Apipildamas pinigais savo ištikimus liokajus ir dvaro damas premjeras A. Brazauskas demonstratyviai atkeršijo buvusiam premjerui

Andriui Kubiliui, kuris 1999 metų pabaigoje uždraudė mokėti premijas valdininkams. Kaip tai galima?! Kaip A. Kubilius galėjo pasikėsinti į “užtarnautas” partinės ir ūkinės nomenklatūros privilegijas?! Juk, pagal buvusio pirmojo LKP sekretoriaus, dabar premjero mąstymą, tai tolygu vos ne valstybės griovimui, pasikėsinimui į nomenklatūrinio feodalizmo pamatus.

Ožkos metai ramybės nežada

Lenkijos politologai ir žiniasklaida lyg susitarę pranašauja, kad 2003-ieji nebus lengvi. Visų pirma, nepaisant Lenkijos pakvietimo į Europos Sąjungą, dar visiškai neaišku, ar radikalų kurtomi Lenkijos gyventojai referendumu pritarš šalies stojimui į ES. Šalį krečia didelė bedarbystė, sukelianti augančius protestus ir neramumus bei streikus. Šiuo metu Lenkijoje yra 3,1 mln. bedarbių, o tai sudaro net 17,5 proc. visų darbingų Lenkijos gyventojų. Pažymėtina, kad daugelis iš jų neturi absoliučiai jokių pragyvenimo šaltinių, nes yra praradę teisę gauti socialines pašalpas. Neatsitiktinai vien Krokuvoje Kūčių vakarą pavalgyti labdaringos grybų sriubos atėjo per 40 tūkst. bedarbių. Prieš šv. Kalėdas Lenkijos Seimo nariams šventinę nuotaiką gerokai sujaukė grupė įsiveržusių į parlamento rūmus karingai nusiteikusių bedarbių, kurie dėl badmiriavimo kaltino parlamentarų, besimėgaujantiems didele prabanga, kai tuo tarpu dauguma lenkų nesuduria galo su galu.

Dar vieną nemalonų galvosūkį kairiajai Lenkijos vyriausybei pateikė Konstitucinis tribunolas. Jis priėmė sprendimą, kad lenkams, kurie po Antrojo pasaulinio karo pasikeitus valstybių sienoms repatrijo į Lenkiją, turi būti išmokėtos kompensacijos už jų paliktą nekilnojamąjį turtą. Konstitucinis tribunolas tokį savo sprendimą motyvavo 1944 metais pasirašytomis sutartimis su buvusiomis sovietinėmis respublikomis - Ukraina, Lietuva ir Baltarusija, pagal kurias Lenkija įsipareigojo sumokėti repatriantams už paliktą nekilnojamąjį turtą. Per pirmąjį pokario dešimtmetį į Lenkiją iš minėtų respublikų persikė-

lė apie 2 milijonai lenkų. Pirmiaisiais paskaičiavimais, jei Konstitucinio tribunolo sprendimas būtų vykdomas, Lenkijos vyriausybei reikėtų išmokėti už Rytuose prarastą turtą mažiausiai 7,7 mlrd. zlotų. Tai būtų didžiulis smūgis ir taip vos suduriamam biudžetui. Lenkijos vyriausybė, atrodo, neketina paklusti tokiam Konstitucinio tribunolo sprendimui ir tvirtina, kad beveik visiems 1943-1953 m. repatriantams buvo suteikti žemės sklypai bei trobesiai buvusiose Vokietijai priklausiusiose vakarinėse žemėse. Lenkijos vyriausybės pareigūnai pagrįstai tvirtina, kad gautos žemės, o ypač namai ir kiti trobesiai buvo kur kas vertingesni nei repatriantų palikti Rytuose. Kartu būgštaujama, kad repatriantų palikuonys po tribunolo sprendimo tiesiog užvers savo skundais Strasbūro teismą.

Svyla padai

Gruodžio 27 d. Čečėnijos laisvės kovotojai smogė dar vieną smūgį okupacinei rusų kariuomenei ir Kremliaus supildyti marionetinei Achmado Kadyrovo “valdžiai”. Sugriautoje sostinėje Džochgaloje (Grozne) sprogdytas marionetinės Čečėnijos “vyriausybės” pastatas. Žuvo mažiausiai 56 žmonės, daugiau kaip 150 sužeista. Neseniai suremontuotas pastatas beveik visiškai sugriautas ir jo atstatyti neįmanoma. Visa tai rodo, jog, nepaisant Rusijos prezidento V. Putino ir jo generolų skelbiamos “galutinės pergalės” prieš čečėnų “banditus”, iki tos pergalės toli kaip iki mėnulio.

Maskva bando dėl akių sureguliuoti padėtį surengdama “referendumą” dėl Čečėnijos Konstitucijos, kurioje numatyta ir prezidento institucija. Jau numatytas ir būsimasis prezidentas - dabartinės marionetinės “vyriausybės” vadovas, daugumos čečėnų vertinamas kaip tautos išdavikas Achmadas Kadyrovas. Po referendumo numatyta surengti ir vadinamuosius visuotinius rinkimus. Aišku, kad tai bus tik rinkimų parodija, nes juose turi teisę dalyvauti ir okupacinės armijos kariai. Kaip ir visada, po čečėnų kovotojų smūgio Rusijos prezidentas V. Putinas ir jo generolai bei marionetė A. Kadyrovas dėl atakos Grozne apkaltino Čečėnijos prezidentą Aslaną Maschadovą.

Parengė Jonas
BALNIKAS

Kodėl tik septyniolika?

Varžėsi tik septyniolika kandidatų į prezidento postą, nors norinčių buvo bene tiek pat. Demokratija atveria visiems vienodas galimybes. JAV ir Vokietijoje rungėsi tik po du varžovus į aukštąjį vadovo postą. Ar tai rodo, kad mūsų šalyje demokratijos be maž dešimt kartų daugiau? Nė iš tolo nemėgindamas galytės su politologais atkreipsiu dėmesį tik į porą momentų. Kai kandidatas, nesuturėdamas perteklinių ambicijų, nelabai suvokdamas savo galimybių ribas, ryžtasi eksperimentuoti, tai kyla klausimas – kodėl jis ryžtasi. Gal tai nesutūpėtas noras išmėginti laimę? Ar sumaniai pakištas masalas, o gal ir užsakymas su ne per daug išradingai slepiamu tikslu? Žinoma, kai jėgas rinkimuose mėgina kandidatas, turintis nulinių reitingą, tai nereikėtų stebėtis jo šūkiškomis “op, op!” prieš beviltiškai platus griovį. Tačiau susimąstyti dėl biudžeto lėšų švaistymo vėjais tikrai verta. Tokių beviltiškų mėgintojų šiuose rinkimuose - visa krepšinio komanda, net su suolelio atsarginiais. Ne visiems pakanka nuovokos pasekti Andriaus Kubiliaus pavyzdžiu – motyvuotai laiku pasitraukti. Ką reikėtų taisyti, puikiausiai išmano įstatymų leidėjai, nebent paraginimo prašytų.

Tačiau kai dargosi jau spėjus išgarsėti ne humoro subtilybėmis, o patyčiomis iš mūsų valstybės ir jos simbolių klounas, piliečio ausis turėtų suklusti. Prezidentas ne tik valstybės vadovas, jis valstybės gyvoji vėliava ir atstovas aukščiausiu lygmeniu. Be to, jis ne ant keturbriaunių durtuvų atnešamas, o renkamas tautos ir iš šio vyksmo niekam nederėtų tyčiotis. Prezidento rinkimai – ne balagano pašūrė. Pagarba tėvui, motinai, tėvynei taip pat ne “bezmėnu” sverinama. Jeigu koks nesutūpėjęs šaipokas imtų bjauroti savo motiną, dažnas pagalvotų – pakvaišo vaikas, gaila, bet pasitaiko. Tačiau dėl pigaus juoko prezidento rinkimus už išdo lėšas paversti farsu, žeminančiu valstybės (!) orumą, daugiau negu rizikinga. Kam tai naudinga ir apskritai ką tai reiškia?

Verta pasimokyti iš Kauno pastarųjų metų patirties. Nuo seno Kaunas garsėjo kaip lietuvių ir valstybingumo tvirtovė. Laikinoji sostinė visais praėjusio amžiaus sunkiais ir grėsmingais peri-

odais rodydavo išskirtinį sukelumą, pasiryžimą ir gebėjimą ginti nepriklausomybę, tautos dvasines ir pilietines vertybes. Prisiminkime 1941 m. birželio sukilimą, Sąjūdžio veiklą, kruvinojo sausio dienas! Toks Kaunas “artimajam užsieniui” negalėjo patikti. Tokio Kauno neįveiktų jokie penktosios kolonos manevrai. Tiesmuka propaganda taip pat nieko neišgąsdintų. Tai žino Lietuvos žmonės, žino ir ne mūsų šalies specialiosios tarnybos. Ir atsitinka tai, kas dezinformacijos ir demoralizavimo teorijoje vadinama saviniekos terminu. Šešių universitetų, tiek pat institutų ir kelių dešimčių kultūros įstaigų miestas išsirenka savo lyderiu ir atstovu... psumokslį liumpeną, gatvės politikierių, nesurengantį padoraus sakinio. Stulbinantis efektas - Kaunas moraliskai susinaikina, tiksliausiai susiniekina pats. Nereikia nei divizijų, nei tankų, nei propagandos ruporų.

Klounada prezidento rinkimuose – iš to paties demoralizacijos arsenalo. Ir ne taip jau svarbu, ar tai vyksta penktosios kolonos pastangomis, ar ypač populiariu sovietmečio metodu – “dirbant tamsoje”. Nepriklausomos valstybės piliečius mėginama priversti pasirodyti prastesnius, negu jie yra iš tikrųjų. Vargu ar reikia abejoti, kad aiškus Lietuvos posūkis į Vakarų – pakvietimas į NATO ir Europos Sąjungą plačiausių pasaulyje antpečių generalitetui sukėlė šoko būseną. Nei šaukti, nei gąsdinti, nei mokyti jau nebeįsis.

Matyt, jau neverta nagrinėti, kodėl tik 17 kandidatų į prezidento postą rungėsi pirmame ture, o ne, pavyzdžiui, trys dešimtys. Bet antrasis turas – ant nosies. Ką rinktis? Ar valstybės veikėją, nuosekliai vairuojantį valstybės politiką į Vakarų saugios gerovės erdvę, kaip pirmąją būtinąją sąlygą krašto ekonomikai kelti, socialiniams reikalams sėkmingai spręsti, tautinei kultūrai plėtoti?

Ar jau du kartus prie Vyriausybės vairo stovėjusį ir neparodžiusį nei valios, nei gebėjimo imtis kuriamojo darbo kandidatą į rimtus politikus, keturis kartus bėgusį iš partijos į partiją, du kartus sprukusį nuo atsakomybės? Socialpažadukai nūnai populiarūs. Mendax in uno, mendax in omnibus – sumėlavęs kartą, visada meluos, – byloja romėnų išmintis.

Neužmirštamas gruodis

Gruodžio mėnesį ir senas, ir jaunas laukia švenčių, vilčių ir lūkesčių išsipildymo. Man šis mėnuo primena baisią tragediją. 1952 metų gruodžio 12-osios naktį mūsų namuose buvo suimti partizanai - sesers vyras V.Nemeikšis-Šeškus ir A.Dilis-Litas. Jų bendražygis J. Mackus-Vėjas, Don Kichotas bunkeryje nusišovė. Dėl išdavystės tą naktį buvo sunaikinti paskutiniai mūsų krašto partizanai.

Karinis tribunolas partizanams paskyrė mirties bausmę, tačiau sušaudė tik A.Dilį-Litą, o V.Nemeikšį-Šešką nuteisė 25 metams kalėjimo ir 5 metams tremties. Nukentėjo ir jo šeimos nariai: tėveliui ir seseriai (Nemeikšienei) taip pat "padovanota" po 25 m. kalėjimo ir 5 m. tremties.

Mes su mama netekome viso savo turto, bijodami tremties slapstėmės kaime. Sibiro išvengėme, tačiau gyvenimas Lietuvoje buvo labai sunkus.

Antanas JACKEVIČIUS

J. Jackevičiūtė-Nemeikšienė iš dešinės su drauge

J. Nemeikšienė viduryje. 1951 m. Ercevas

Inta, pirmas iš dešinės stovi V. Nemeikšis

Žmonės su akmeniniais plaučiais

Praėjusiam amžių tarsi vietai per Lietuvą praūžė: sunaikintos sodybos, suniokoti žmonių likimai. Marijampolietis Zigmas Balsys, gimęs 1925 m. Kluoniškių kaime, greta Zapyškio (Kauno aps.), šiandien džiaugiasi atlaikęs okupantų mėsmales. Nacių okupacijos metais slėpėsis nuo priverstinių darbų Vokietijoje, vos nesusaudytas besitraukiančių vokiečių kareivių, ir vėl buvo priverstas slėptis pasirodžius Raudonajai armijai. Besislapstydamas nuo mobilizacijos drauge su broliais ir kaimynais tapo partizanu. 1945 m. birželio 13 d. kariuomenė puolė partizanų būrį Balsių sodyboje, Kluoniškių kaime. Suplėškėjo padegti pastatai, žuvo penki partizanai, tarp jų – Zigmo brolis Viktoras.

Partizanų būryje atsidūrė ir Zigmo tėvas, taip pat Zigmas, kuris pasirodė esąs ypač drąsus žmogus. Kartą jis vežimu atgabeno partizanams ginklų krovinį iš paties Kauno. Pakeliui vežimas įklimpo dumbline kelyje. Z.Balsys vežimą ištraukė iš balos pasiprašęs pagelbėti pravažiuojančius enkavėdistus.

1945 m. vasarą partizanai stovyklavo Novaraistyje, saloje tarp pelkių. Z.Balsys (tėvas) buvo pradėjęs virti partizanams valgi, kai prasidėjo susišaudymas. Atrodė, sužeistas ir per kautynes dingo be žinios. Veltui sūnūs ir kovos draugai ieškojo – nerado nei gyvo, nei mirusio.

Iš draugų partizanų Z.Balsio atmintin ypač įstrigo vienas nedidukas vaikinys, kuris dažnai eidavo žvalgybon persirengęs mergaite. Išduotas jis pakliuvo nelaisvėn, o išdavikas vėliau prisigėrė ir išprotėjo.

Rudeniop slapstytis pasidarė sunku. Su draugu Zigmas lindėjo ankštoje slėptuvėje, išraustoje upelio krante. Čia juos pasiekė okupantų pažadai: pasiduokite, legalizuokitės, nebūsite persekiojami, net sudeginta sodyba bus atstatyta.

Raudonųjų pažadai tuomet, kaip ir šiais laikais, slėpė klaidą. Jau po kelių mėnesių į sodybą Kluoniškių kaime, kur pas pažįstamus buvo apsigyvenęs Zigmas, atgarmėjo sribų būrys iš Lekėčių. Priekyje – rudaplaukis rusas kapitonas, panašus į vanagą. Mažiukas sribas vaikėzas iš visų jėgų smogė Zigmui automato buožė ir sulaužė kelis šonkaulius. Po to surišo rankas vielomis ir išsigabeno drauge su kitu areštuotoju.

Z.Balsys atsidūrė Marijampolės kalėjimo bažnyčioje, pavirstoje didžiule kamera, kurioje tilpo keli šimtai kalinių. Teismas šešiolikai buvusių partizanų atrėžė po lygiai – 10 metų kalėjimo ir 5 tremties.

Sukimšo į vagoną drauge su galvažudžiais ir plėšikais. Šie bemat "susiuostė" su sargybiniais – atseit politiniai ruošiasi pabėgti. Politinius kalinius sargyba išrėngė, mušė mediniais kūjeliais ir nakčiai paliko nuogus. Drabužiai buvo sumesti vagono kampe. Iš tos krūvos naktį geresni apdarai "iškeliavo" ir, matyt, atsidūrė Daugpilio turguje – pro tą miestą riedėjo kalinių ešelonas. Komiją Z.Balsys pasiekė be viršutinių drabužių, ant sniego išlipo basas, kojas šiaip taip apsvyniojęs maišu.

Pasitiko ne tik šaltis, bet ir sunkus darbas miškuose ir baisus badas. Tuoj iš atvežtųjų beliko tik

oda aptraukti kaulai. Išbadėjusius po vieną pradėjo kviesti administracija ir siūlyti "bendradarbiauti": "Tau trūksta duonos... Padėk mums ir mes tau padėsime..." Z.Balsys atsakė: "Vieno darbo aš jau nepajėgiu atlikti, tuo labiau neatliksiu antro darbo"... "Įsiutę prižiūrėtojai taip stūmė jį kieman, kad nusilpęs kalinys ilgai negalėjo atsikelti.

Zigmo brolis Vytautas kalėjo Norilske, o Zigmas atsidūrė Ekibastūzo anglies kasyklose, Kazachstane. 1954 metais prasidėjus kalinių kovai už savo teises "neramius" ir įtartinus kalinius pergabeno į Džezkazgano vario rūdynus (A.Solženicyno nuomone, tai viena baisiausių vietų GULAG salyne). Rūdą čia kasė ir atvirose karjeruose, ir pusės kilometro gylio šachtose.

Dirbo šachtose ir su arkliais, bet jie po kelių mėnesių nugaišdavo. Tarp kalinių sklido toks pasakojimas: buvo rasti nesudulėję užkastų arklių plaučiai, virtę akmenimis, tarsi kokiais plaučių muliažais. Žinoma, akmenimis plaučiai nevirsdavo, bet vario rūdnyuose prisipildydavo akmens dulkelį – silicio dioksido. Išsivystydavo silikozė – plaučių "akmenligė".

Padirbėjęs rūdnyuose ir Z.Balsys buvo pripažintas invalidu.

Kasyklose pasitaikydavo įdomybių. Pavyzdžiui, Zigmui teko matyti suakmenėjusį didžiulį medžio kamieną ir akmenyje įsispaudusias senovinio žvėries ar dinosauro pėdas. Bet svarbiausias dalykas – išvengė griūčių, dujų sprogimų ir ilgai išgyveno su plaučiais, "paragavusiais" silikatų (vario rūdnyuose Zigmas išvargė 10 metų).

Aleksandras JAKUBONIS

Išdraskyto lizdo vaikai

Jau ne vieną dešimtmetį Julius Diliūnas darbuojasi Jonavos dujų ūkyje. Tėvo darbštumą ir pareigingumą paveldėjo dešimtokė dukra Danutė, sūnus Paulius pasekė senelio pėdomis – tapo Lietuvos kariuomenės savanoriu. Į Šaulių sąjungą jis įstojo 1989 metais, sunkių išbandymų metais – 1991-aisiais – saugojo Lietuvos parlamentą. Šiandien Paulius Diliūnas – jau kuopos vadas.

Nelengvas buvo Diliūnų gyvenimas. Jono Diliūno šeima, gyvendama Ukmergės apskrityje, Deltuvos apylinkėse, turėjo 25 ha žemės, tad teko sunkiai dirbti, kad galėtų išleisti į mokslą vaikus. Augo penkios atžalos – Viktoras, Jonas, Alfredas, Julius ir Jadvyga.

Baigiantis Antrajam pasauliniam karui vyriausias sūnus Viktoras atsisakė tarnauti sovietų armijoje ir pasitraukė pas partizanus – į Liepsnos būrį. Viktoras Diliūnas-Vanagas čia išbuvo net dešimt metų. Jadvyga Diliūnaitė pasekė brolio pėdomis ir tapo partizanų ryšininke. Tačiau netrukus buvo įskūsta ir teko atsisėsti į Ukmergės kalėjimą. Po ilgai trukusių tardymų ir kankinimų perkeliant iš vieno kalėjimo į kitą 1947 metais išvežta į Magadaną. Buvo nuteista 10 metų kalėti. Magadano miškuose ji dirbo aštuonerius metus.

Šeimos galva Jonas Diliūnas buvo apkaltintas nelojalumu sovietų valdžiai ir 1946 m. išvežtas į Chabarovsko kalėjimą, o 1948 metais Lietuvą paliko Jonas ir Julius. Juos nugabeno į Igarką. Juliui tadaėjo šešti metukai. Dar ir šiandien jis prisimena liūdną motinos veidą, badą, skurdą ir kitas tremties detales. Po ketverių tremties metų Diliūnų šeima susitiko Ačinske. Čia Julius baigė devynias klases, vėliau išmoko vairuoti sunkvežimį ir pradėjo dirbti statybose.

Prabėgo daugiau kaip 50 metų. Dabar šeimyninių švenčių metu kartu susirenka Jadvyga, Julius ir Jonas Diliūnai su šeimomis. Niekada jų neaplenkia tremties prisiminimai, apie kurių jų vaikai ir vaikaičiai žino jau tik iš pasakojimų.

Alfonas ZUBRECKAS

Jonava

Taip buvo

*Pabaiga.
Pradžia Nr. 50*

Jaunesni padarydavo daugiau, todėl ir košės gaudavo gausiau. Sunkiausia buvo žiemą, kada iš miško grįždavo šlapi, o prie krosnelės reikėdavo išsidžiovinti visus drabužius.

Dar tolyn

1949 metų vasarą sudarė etapą iš 20 vagonų ir nuvežė dar toliau į rytus. Sustojo Irkutske. Išsyk visus nusiuntė į pirtį, o drabužiai pateko į "prožarkę". Tikrinimo metu Viktoro palte rado mažytį peiliuką, klausinėjo, kaip jis ten atsidūrė, tačiau vyriškis išsigynė, kad nieko nežino. Tuo viskas ir baigėsi, tačiau peiliuko nebeatgavo.

Kelionė tęsėsi toliau. Susodino į vagonus ir nuvežė iki Vanino uosto, prie Ramiojo vandenyno. Vėl vyko tie patys patikrinimai ir skaičiavimai, vėl girdėjosi grubūs keiksmi. Dabar visus sugrūdo į laivo triumus kartu su kriminaliniais nusikaltėliais ir Ochotsko jūra nuplūkdė į šiaurę, į Magadaną. Plaukimas jūra labai išvargino, daugelis susirgo jūros liga.

Išlaipinę iš laivo, pėsčius nuvarė į lagerį. Vėl reikėjo kurį laiką praleisti karantine. Būdavo, atveža vandens, eini atsigerti, o vagys paskutinius daiktus pavagia.

Po dviejų savaitių sunkvežimiu po 10 žmonių išvežė į oro uostą. Iš ten lėktuvu AN-2 nuskraidino į San Čano rajoną. Iš ten vėl sunkvežimiu vežė apie 50 kilometrų į Lazo lagerį.

Pasaulio galas

Čia užsibuvo ilgiau - nei daug, nei mažai - 6 metus, gražiausią savo jaunystės laiką. Pateko į šachtininkų kalėjimą. Aplink kalnai, nėra medžių, matyti tik plikos kalnų viršūnės. Kalnų pašlaitėse kur ne kur augo keružės pušys, nuo žemės iškilusios vos apie metrą, nedideli krūmeliai. Čia ir buvo pasaulio galas. Šachtose buvo kasamas kasteritas. Visus aprenge kalinio rūbais. Apgyvendino barakuose, netoli šachtų, iki kurių buvo apie 700 metrų. Teritorija buvo aptverta 3 m aukščio tvora. Į šachtas, kurių gylis iki 1 kilometro, leisdavosi keltu. Teko dirbti įvairiuose gyliuose. Į darbą lydėjo ginkluoti sargybiniai: du kolonos priekyje, du iš paskos, vedini šunimis. Kiekvieną kartą perspėdavo, kad jeigu kas nors bandytų bėgti, šautų be išpėjimo. Sprogdintojai buvo laisvi žmonės, o kaliniai išsprogdintą uolieną kastuvais turėjo krauti į vagonėlius, kad anglį keltas iškeltų į paviršių. Sunkiausia būdavo pakelti nuvirtusį nuo bėgių vagonėlį. Jau pirmą darbo dieną dėl patyrimo stokos teko kęsti skausmą. Leisdamasis į šachtą Viktoras neužkabino kablo, o šis prakirto lūpą.

Po kurio laiko paskyrė prie statybos darbų. Čia susitiko lietuvius Joną Jucių, Praną Paplauską, Viktorą Vizgaitį. Buvo ir siuvėjas iš Radviliškio, kurį vėliau nušovė sargybiniai.

Kalinio gyvenimas

Po 3 metų Viktoras pateko į už 3 kilometrų esančią šlapią šachtą, kurioje buvo bandoma atnaujinti darbus. Gylis nebuvo didelis - apie 300 metrų. Čia dirbo tvirtintoju. Rankoje kaltas, pats apsirengęs guminiu kombinezonu, apsiavęs guminiiais batais. Ant galvos visą dieną liejasi vanduo. Prie kepurės pritvirtinta lemputė. Kadangi Viktoras buvo aukšto ūgio vyras, kelnės jam buvo per trumpos, todėl batai buvo nuolat pilni šalto vandens. Žiemą sunkiausia būdavo pareiti iki lagerio. Nuo kalnų pūsdavo stiprus gūsingas vėjas, todėl kaliniai, kol įveikdavo tris kilometrus iki barako, pavirsdavo į varvekius.

Kartą ėmė tvinti šachtą, o ten dirbo žmonės. Visi puolė laiptais į viršų. Vanduo ėmė lietus čiurkšlėmis. Kažkas norėjo užsukti vandens pompą, kuri pastoviai tiekdamo vandenį, bet nesuspėjo. Pasijuto dujų kvapas. Link pompos nuėjo vienas ukrainietis, bet negrižo, vėliau dar keli, bet ir jie nebepasirodė. Viktorui pasisekė laimingai pasiekti paviršių. Paskui įjungė ventiliaciją ir į šachtą vėl buvo galima įeiti. Kol remontavo šlapią šachtą, visus išvežė į mišką kirsti medžių.

Naujas lageris buvo už 30 kilometrų. Reikėjo dirbti net 52 laipsnių šaltyje. Po 3 mėnesių dar vieną latvį ir vieną estą vėl grąžino į šlapią šachtą. Buvo išpompuotas vanduo ir pastatytas naujas keltas, kurį tada nuplovė vanduo. Vanduo čia buvo geltonas. Kitiems kaliniams baltinių niekas nekeisdavo, tik iškaitindavo, o dirbusiems po žeme juos pakeisdavo į tokius pat geltonus, bet kitus. Reikėdavo 12 valandų nuolat šalant drėgmėje dirbti. Kartu su kaliniais dirbo ir laisvas darbininkas Antonas Treščilovas, kuris iš zonos išnešdavo ir išsiųsdavo namiškiams laiškus. Tokiu būdu buvo pranešta namiškiams, kad Viktoras pateko į Magadaną. Mama buvo siuntini pasiuntusi į Potmą, bet atsakymo negavo. Ką galėjo pagalvoti motina tris metus negaudama atsakymo iš sūnaus?..

Dirbdamas šachtose Viktoras susirgo. Buvo operuotas apendiksas. Paguldė į kitą baraką, išoperavo. Sirgo apie dvi savaites, po to gavo lengvesnį darbą. Teko dirbti net duonos pjaustykloje. Iš pradžių labai trūko duonos, o jau 1955 metais duonos būdavo padėta ant stalų ir kaliniai galėdavo valgyti kiek nori.

Tremtyje

1955 10 01 baigėsi kalinio gyvenimas. Su sargyba tremtiniai buvo palydėti iki San Čano, kur laukė pirkliai. Viktoras turėjo tik tuščią medinį lagaminėlį, kurį padarė draugai. Sutiko dirbti tarybiname ūkyje, apie kurį neturėjo jokio supratimo. Į sunkvežimį susėdo apie 10 žmonių ir išvažiavo į tremtį. Susumansko rajonas buvo apie 300 kilometrų nuo lagerio. Žmogus paprašė nuvežti savo pažįstamam kailinius. Komendantas, kuriam buvo perduoti kailiniai, pasigailėjo ir parašė nukreipimą į Čkalovo aukso kasyklas. Aukso kasyklos visai kitokios negu kasterito. Aukšas slūgso horizontaliai. Žiemą kasa gruntą, šiltu metu gruntas permalamas ir išplaunamas auksas. Apgyvendino barake, kur po daug metų vėl išvydo lovą. Gyventi papuolė su lenku. Maistą reikėjo pirkti pačiam, tik labai buvo kė. Duona, cukrus, šaldyta elniena - tai ir visos prekės. Pavasarį Viktoras buvo pasiūstas į traktorininkų kursus, kuriuos baigęs pradėjo dirbti buldozerininku.

Žiemą kaimą gaubdavo migla, temperatūra nukrisdavo iki 30 laipsnių. Dirbo vieni vyrai ir tik pora moterų. Čia dirbo ir bausmes atlikę rusai, ukrainiečiai, kurie nenorėjo važiuoti namo, nes ten laukė dar didesnis vargas ir mažesnis atlyginimas. Pramogų nebuvo. Vasarą eidavo grybauti, uogauti, rinko kedro riešutus.

Laisvė

Po kurio laiko Viktorą pasiuntė su traktoriumi dirbti miške. Kažkas pasakė, kad yra raštas, jog jis paleidžiamas į laisvę. Vaikinas pirmu pasitaikiusiu pienovežiu parlėkė į kaimą ir - tiesiai pas komendantą. Raštas ten jau gulėjo apie mėnesį, tačiau Viktorą išsiuntė į mišką, kad ilgiau nesužinotų. Tuoj turėjo prasidėti žiema ir išplaukti paskutinis laivas. Komendantas privertė nusipirkti bilietą į lėktuvą, nes manė, kad dėl blogo oro negalės išskristi. Teko laukti apie savaitę, kol pagerėjo oras ir buvo galima išskristi į Chabarovską. Tada per Maskvą ir Kaliningradą traukiniu grįžo į Lietuvą. Lietuvoje nuvyko pas močiutę į Žagarę, susirado mamą, kuri gyveno Latvijoje, Duobelės rajone. Ten buvo priregistruotas ir gavo pasą.

Nelaimės draugas J. Jucius pasakojo, kad Lazo lageris buvo uždarytas po Stalino mirties. Visi grįžo į savo gimtąsias vietas, o vietinių gyventojų ten nebuvo.

Lietuvoje Viktoras apsigyveno gerokai vėliau Dabar gyvena Šiauliuose, užauginti trys vaikai, džiaugiasi penkiais vaikaičiais. Buvęs politinis kalinys, tremtinys visiems linki, kad niekam netektų jo jaunystės dalia. Šiandien yra guvus, nusiteikęs optimistiškai, domisi politika, visuomeniniu šalies gyvenimu, dalyvauja tremtinių bendrijos gyvenime.

**Prisiminimus užrašė
S. STAŠKUVIENĖ**

Šiauliai

LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistentu vardui gauti sąrašą

Tęsinys

Alfonsas Skaburskis (po mirties), rėmėjas, Biržų aps. Papilio valsč. 1944-1946 m.

Bronius Strazdas, ryšininkas, Kaunas 1945-1947 m.

Kazys Surplys, karys, Vilnius, Vietinė rinktinė 1944 02 16 - 1944 05 15

Jonas Vytautas Šalčius, ryšininkas, Marijampolės aps. ir valsč. 1945-1950 m.

Kęstutis Šalčius (po mirties), ryšininkas, Marijampolės aps. ir valsč. 1946-1949 m.

Antanas Šatkus, partizanas, Mažeikių aps. Ylakių valsč. 1947-1948 m.

Vladislava Šidlauskienė-Glemžaitė, rėmėja, Panevėžio aps. Kupiškio valsč. 1944-1950 m.

Genovaitė Šimienė-Stungytė, rėmėja, Ukmergės aps. Musninkų valsč. 1944-1948 m.

Leonas Šimkus (po mirties), partizanas, Šiaulių aps. Lygumų valsč. 1945-1947 m.

Aldona Šimonienė-Saplytė, ryšininkė, Švenčionių aps. ir valsč. Roko būrys 1946-1952 m.

Janina Šniukštaitė, ryšininkė, Anykščių aps. Troškūnų valsč. 1947-1952 m.

Bronislava Šukytė, pasipr. akcijų dalyvė, Vilnius 1974-1987 m.

Vytautas Švagždys, pogr. spaudos platintojas, Panevėžio aps. Šeduvos valsč. 1944-1946 m.

Pranciškus Tamulis, rezervinis partizanas, Alytaus aps. Simno valsč. 1947-1948 m.

Pranciškus Tijūnaitis (po mirties), sukilimo dalyvis, Ukmergės aps. Deltuvos valsč. 1941 06 22-28

Albertas Ulys, pogr. organ. narys, Panevėžys, organ. "Aras" 1953-1954 m.

Leokadija Umbražiūnienė-Martinėnaitė, rėmėja, Švenčionių aps. Ignalinos valsč. Vytauto apyg. Roko būrys 1945-1949 m.

Marė Milda Urbaitienė-Gustaitytė, ryšininkė, Marijampolės aps. ir valsč. 1945-1948 m.

Pranas Urbanavičius, karys, Marijampolė, Vietinė rinktinė 1944 02 16 - 1944 05 15

Stasys Urbanavičius (po mirties), ryšininkas, Alytaus aps. Daugų valsč. 1944 07 - 1944 08

Jonas Užkurėlis, ryšininkas, Ukmergės aps. Taujėnų valsč. Kuprio būrys 1946-1949 m.

Danutė Valaitienė-Treikauskaitė, rėmėja, Marijampolės aps. ir valsč. 1947-1952 m.

Stefanija Birutė Valskienė-Šatkutė, ryšininkė, Tauragės aps. ir valsč. Kęstučio apyg. 1946-1950 m.

Pranė Vasiliauskaitė (po mirties), ryšininkė, Biržų aps. Vabalninko valsč. 1944-1946 m.

Angelė Vilutytė, ryšininkė, Ukmergės aps. Kavarsko valsč. 1944-1949 m.

Vladas Zimkevičius (po mirties), šaulys, Rokiškio aps. Juodupės valsč. 1940-1941 m.

(B.d.)

Atsiliepimus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: *LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. (8-5) 2314157.*

Nusipelnęta padėka

Antrąją šv. Kalėdų dieną garbų 80-mečio jubiliejų atšventė buvęs tremtinys, ilgametis kooperatinio namo "Ramybė" pirmininkas Albinas Staugaitis. Gražu ir prasminga, kad Albiną pasveikino visi šio namo gyventojai. Pasirodo, jis šias pareigas eina jau 35 metus. Visada geros nuotaikos, supratingas, tvarkingas, negailintis gero žodžio visiems namo gyventojams ponas Albinas nusipelnė pagarbos ir padėkos žodžių. Tai ir jo nuopelnas, kad namo bendrija suburta į draugišką kolektyvą, kurio nariai dalijasi ir vargais, ir džiaugsmu, vieni kitiems kuo galėdami padeda.

Albinas Staugaitis nenusišalinęs nuo visuomeninės veiklos. Jis - Sąjūdžio Kauno

mst. pirmininkas, Tėvynės sąjungos (LK) narys. Laisvalaikiu drožinėja iš medžio. Mūsų kooperatinio namo kieme pastatytas jo padirbtas gražus medinis kryžius. Prie jo kasmet švenčiama Žolinių

šventė. Auksinių rankų meistriui suteiktas tautodailininko vardas.

Janina KLEVECKIENĖ

Zenono Šiaučiuo nuotr.
Albinas Staugaitis

Mieli šiauliečiai

Nuoširdžiai dėkojame, kad nebuvote abejingi ir rėmėte mus rinkimuose.

Kviečiame šį sekmadienį, sausio 5-ąją, balsuoti už realiausią kandidatą į prezidento postą **Valdą Adamkų**. Jis turi patirties ir pelnęs tarptautinį pripažinimą.

Laimingų Naujųjų metų Jums ir Jūsų šeimoms.

LPKTS Šiaulių sk. taryba ir rinkimų štabas

Dėmesio!

Sausio 5 d. 12 val. kviečiame LPKTS Šiaulių skyriaus narių vaikučius į naujametinės eglutės šventę, kuri įvyks Kultūros centre.

Priimami vardiniai akmenys iš norinčiųjų įamžinti tremtinių, politinių kalinių, Laisvės kovų dalyvių atminimą Klaipėdos memorialo, prie Tautos kančios paminklo, S.Daukanto gatvėje. LPKTS Klaipėdos sk., Liepų g. 3. Tel. (8-46) 493476 arba 410470.

Sveikiname!

*Sidabru padabinti plaukai,
Daug dienų nugyventa prasmingai.
Šiltos rankos apglėbia visus,
Mes už tai Jums dėkingi, Mamyte!*

85-mečio proga **Aną DAPŠYTĘ-ZAGURSKIENĖ**, gyvenančią Visagine, sveikina Gražina, Laima Kristina, Jonas ir vaikaičiai.

Skelbimai

Dėl invalidų vežimėlių kreipkitės į Respublikinį invalidų kompensacijos technikos centrą **Vilniuje, Saltoniškių g. 29/3 (Žvėrynas), kab. 212-215, II a.** Tel.: direktoriaus – (8-5) 2734796, specialisto – (8-5) 2790189, sandėlio ved. – (8-5) 2721106.

Turėti šiuos dokumentus: prašymą, invalido pažymėjimo kopiją, paso kopiją ir gydytojo receptą (originalą).

Atsiliepkite

Gal yra žmonių, ką nors žinančių apie **Valės SKRIPKUTĖS** likimą. Ji - buvusi mano klasės auklėtoja, 1950 ar 1951 metais areštuota Pakruojo saugumiečių.

Rašykite adresu: **Angelei JUKAVIČIŪTEI-NARIJAUSKIENEI, J.Žemgulio g. 11-4, 3009 Kaunas.** Tel. (8-37) 793413.

Gal yra tarp gyvųjų žmonių, kurie kalėjo kartu su mano artimaisiais: **Mykolu JACKEVIČIUMI**, kalėjusiu Vladimiro kalėjime, seserimi **Janina JACKEVIČIŪTE-NEMEIKŠIENE** - Archangelsko srities Ercevo lageryje, svainiu **Viliumi NEMEIKŠIU** - Mordovijos ir Intos lageriuose.

Rašykite adresu: **Antanui JACKEVIČIUI, Čivylių k., Južintų paštas, Rokiškio r.**

Gal yra žmonių, kurie ką nors žino apie **Teresę SERVOTAITĖ**, kalėjusią Užlos ir Stavropolio lageriuose. Į Lietuvą ji grįžo 1954 m., apsigyveno Telšiuose, dirbo Masčio durpyne buhalterė. Nuo 1956 metų mūsų ryšiai nutrūko ir iki šiol apie ją nieko nežinau. Tikriausiai T.Servotaitė ištekėjo, pakeitė pavardę. Išspausdinta T. Servotaitės nuotrauka daryta 1954 metais. Jei yra "Tremtinio" skaitytojų, kurie ją pažįsta, parašykite adresu: **Birutei JACKUVIENEI, Vytėnų g. 16, LT-3032 Kaunas.** Tel. (8-37) 488795. Būsiu dėkinga.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Irena Škadauskaitė-Girniene

1924-2002

Gimė Utenos aps., Juozapavos vienk., tarnautojų šeimoje. Mokėsi Ukmergės prad. mokykloje, vėliau - Antano Smetonos gimnazijoje. 1941 06 14 Škadauskų šeimą ištrėmė į Altajaus kr. Motiną nuteisė ir perkėlė į Krasnojarsko kr. Rešiotų lagerį. Irena ir tėvas dirbo kolūkyje. Mažesnius vaikus apgyvendino vaikų namuose. 1946 m. Irena pasiėmė iš vaikų namų seserį ir brolių ir pabėgo į Lietuvą. Ištekėjo, užaugino 3 vaikus.

Palaidota Ukmergėje, Dukstynos kapinėse, šalia savo vyro.

Petronėlė Vilkelienė

1941-2002

Gimė Teizininkų k., Lazdijų r., pasiturinčių ūkininkų šeimoje. Tėvas, buvęs kariškis, suimtas 1946 m. 1948 m. Petronėlės motina su 4 mažamečiais vaikais ištrėmta į Krasnojarsko kr., Taštypo r. Grįžusi į Lietuvą mokėsi ir dirbo prekyboje, vėliau švietimo skyriuje - buhalterė. Buvo aktyvi LPKTS Lazdijų sk. narė, Revizijos komisijos pirmininkė. Užjaučiame artimuosius.

LPKTS Lazdijų skyrius

Antanas Martišius

1921-2002

1942 m. sukilimo dalyvis, praėjęs gestapo sunkių darbų kalėjimus, ištrėmtas į Karagandos anglių kasyklas. A.Martišius išliko taurus, geras, garbingas žmogus, tikras Lietuvos patriotas. Ilgą laiką vadovavo tautininkams Kretingoje. Jis nemokėjo smilkti, visą gyvenimą degė ir sulaukęs garbingo amžiaus buvo jaunos dvasios - dainavo "minties" ansamblyje, kalbėjo mįtinguose, rašė straipsnius, buvo nenuilstantis tiesos gynėjas.

Kretingos tautininkai bei LPKTS Kretingos skyrius

Povilas Dagys

1913-2002

Gimė Rygoje, 1945 m. suimtas ir įkalintas iki 1952 m. Kalėjo Vorkutos lageriuose. Grįžęs iš įkalinimo daug metų dirbo Biržų kaimo mechanizuotoje kolonoje statybos inžinieriumi.

Nuoširdžiai užjaučiame vaikus, žmoną ir artimuosius.

LPKTS Biržų skyrius

Jonas Čiuberkis

1913-2002

Gimė Mureliškių k., Lygumų valsč., Šiaulių aps. 1946 m. už paramą partizanams suimtas ir įkalintas Vorkutos lageriuose. 1952 m. išsiųstas į tremtį - pas šeimą, į Buriatiją, Zaigrajensko r. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Radviliškyje. Dirbo statybinėje organizacijoje, medžio apdirbimo pramonėje. Užaugino du sūnus ir dukrą. Aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje. LPKTS Radviliškio sk. narys nuo 1991 m.

Palaidotas Radviliškio kapinėse.

Užjaučiame žmoną, vaikus, vaikaičius ir artimuosius.

LPKTS Radviliškio skyrius

Gal yra žmonių, ką nors žinančių apie mano lagerio draugus **Petrą MIKĖNĄ** ir **Joną BALTRAMAITĮ**. Su P.Mikėnu esu bendravęs, kai jis gyveno Panevėžyje, tačiau paskutinį kartą pas jį nuvykęs sužinojau, kad jis gavo butą ir išsikėlė. Jo adresu neturiu. Apie J.Baltramaitį taip pat nieko nežinau. Rašykite Jonui Ožeraičiui, Saulėtekio 22-10, LT-5720 Palanga. Tel. (8-460) 31108.